Оперативна програма Иновации и Конкурентоспособност 2014 - 2020

(Проект)

28/06/2013
МИЕТ

РАЗДЕЛ 1[1] ИЗГОТВЯНЕ НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА (ОП) И УЧАСТИЕ НА ПАРТНЬОРИТЕ (ЧЛЕН 23(2) И ЧЛЕН 87(5)(С) НА ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ).

1) Настоящата **концепция** е предназначена да послужи като база за по-нататъшните обсъждания и консултации с участниците в тематичната работна група (ТРГ) по **оперативната програма за „Иновации и конкурентоспособност“** (ОПИК)[2] **за периода 2014-2020 г.** и всички останали заинтересовани страни. Концепцията отразява: а) **визията на МИЕ** за мястото на бъдещата ОП в политиката за повишаване конкурентоспособността на българската икономика, б) **поуките от текущия програмен период**, в) **становището, което през 2012 г. ЕК представи на всяка държава-членка**, излагащо анализ на **основните предизвикателства и приоритети за финансиране, приложими за Европейските структурни и инвестиционни фондовете (ЕСИФ) през програмния период 2014-2020** и г) **водените досега дискусии в рамките на координационния механизъм за разработване на стратегическите документи за следващия програмен период** (работни срещи за определяне механизмите за разграничаване и допълняемост между отделните ОП, заседания на работната група за Споразумението за партньорство, няколко неформални срещи на високо управленско ниво за постигане общо разбиране и съгласие по въпросите от национално значение, предварителните преговори със службите на ЕК от м. ноември 2012 и м. февруари 2013 г.).

2) Процесът по **подготовката на стратегическите и програмни документи за управление на средствата от фондовете за програмен период 2014-2020 г.** стартира в края на 2011 г. През януари 2012 г. са одобрени процедурите за разработване им. С Решение на МС №328 от 25.04.2012 г. е одобрен списък с тематични цели, оперативни програми и ведомства, които ще ги подготвят, съгласно който МИЕ е определено като водещо ведомство за разработване на новата програма в областта на иновациите и предприемачеството. На 09.01.2013 г. с Решение на МС този списък е допълнен с ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ с отговорна институция МОМН и ОП „Добро управление“ (Министерски съвет).

3) **През октомври 2012** г. е сформирана **работната група за разработване на оперативната програма към МИЕ**, в която са включени освен представители на водещите министерства и ведомства, също така и представители на социално-икономическите партньори, регионалните и местни власти, структурите на гражданското общество, академичната общност. Същевременно е създадена и вътрешноведомствена работна група в рамките на министерството, в която са включени представители на основните дирекции и агенции, които имат отношение към приоритетите, които ще бъдат подпомагани по програмата.

4) В **процес на финализиране са голяма част от стратегическите документи и анализи, които са необходими за подготовка на новата ОП** (Националната стратегия за насърчаване на МСП 2013-2020, Аналитична информация относно разпределението

[1] Този раздел е разработен съгласно Прект на образец и насоки за съдържание на оперативна програма към месец април 2013 г.

[2] С писма от министъра на МИЕТ до министъра по управление на средствата от ЕС от 18/01/13 и 29/01/13 сме поискали промяна на наименованието на програмата, т.к. в обхвата й се съдържат мерки, подпомагащи цялостната конкурентоспособност на българската икономика, а не само на предприемачеството (зелена икономика и енергийна ефективност, системи за подкрепа на бизнеса и бизнес-средата).

на българската икономика по региони и сектори, Стратегически документи в областта на туризма, Стратегически анализ за привличане на преки чужди инвестиции, Иновационна стратегия, Енергийна стратегия и др.).

5) Извършено е **качествено проучване чрез дълбочинни интервюта или фокус групи сред бенефициенти и други заинтересовани страни** (бизнес организации, научни институти, консултанти и др.) по отношение опита им с настоящата ОП, с цел да се очертаят основните трудности и да се формулират конкретни предложения или насоки за промяна в следващия програмен период. В ход е и национално представително проучване с използване на количествени методи сред широката група на потенциалните бенефициенти (неучаствали, участвали и отхвърлени, изпълнили/ изпълняващи проект по ОПК).

Паралелно са проведени и отделни срещи и консултации с бизнеса, между които фокус-групи в рамките на проекта със Световна банка в секторите ИКТ, Фармацевтика, Мехатроника и електрическо оборудване, Преработка на храни, Защита и търговска реализация на интелектуалната собственост и Креативни индустрии. Получени са конкретни препоръки от Асоциация на бизнес клъстерите, АРИ (Асоциация на рециклиращата индустрия) и Българска асоциация по рециклиране (БАР), Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ), Българска търговско-промишлена палата (БТПП) и др.

6) **Идентифицирани са приложимите предварителни (ex-ante) условности**, по отношение на които МИЕ е отговорна институция и мерките, свързани с тяхното изпълнение (съгласно РМС 668/6.08.2012).

7) Предстои стартиране на процедурата по **избор на консултанти, които да подпомогнат процеса по разработване на новата ОП, както и за независима предварителна (ex-ante) оценка и стратегическа екологична оценка на ОП 2014-2020**.

8) На 26.04.2013 г. е **проведено първо заседание на Тематичната работна група (ТРГ)**. На заседанието са обсъдени и приети Вътрешните правила за работа на ТРГ и е представена основната концепция на ОПИК 2014-2020. Проведена е дискусия по предложения обхват, приоритетни направления, индикативни дейности и инструменти за финансиране на ОПИК 2014-2020.

9) След проведеното първо заседание на ТРГ са **получени становища, коментари и препоръки по представената концепция на ОПИК 2014-2020** от: МИЕ - дирекция „Бизнес среда и политика за МСП”, МИЕ - дирекция „Енергийни политики за устойчиво енергийно развитие”, МИЕ - дирекция „Туристическа политика”, МС - дирекция „Програмиране на средствата от ЕС, МОСВ, МРРБ, КРИБ, БТПП, БАН и представители на академичната общност, НПО в областта на социалното и икономическото развитие, включително БАКЕП, Тематична група „Социални организации“,НСОРБ, АБК, КНСБ и други.

10) В най-общ вид становищата, коментарите и предложенията се отнасят до:

- ✓ Необходимост от цялостен анализ на ОПРКБИ 2007-2013 и нейната ефективност;

- ✓ Предвидените индикативни дейности по ОПИК 2014-2020 да се разработват въз основа на този анализ и да отразяват научените уроци от настоящия програмен период, като се залагат мерки, които са доказали интерес от страна на бизнеса;

- ✓ Изразява се съмнение в осъществяването, ефективността и целесъобразността на изграждането на 10 нови мегапроекта за бизнес инфраструктура. Акцентът трябва да е върху директната подкрепа за предприятията в България;

- ✓ Необходимост от задълбочен анализ и обосновка за избраните приоритетни сектори и ревизиране на предложения клъстерен подход;

- ✓ Препоръчва се провеждането на консултации и съвместна работа с различните институции, участващи в процеса, бизнеса, както и други заинтересовани страни при разработването на конкретни мерки и подхода за финансиране;

- ✓ Да се направи ясна демаркация с другите оперативни програми;

- ✓ Подчертава се необходимостта от освобождаване на мерките от излишна административна тежест на всички етапи от проектния цикъл;

- ✓ ОПИК 2014-2020 трябва да се базира на проекта на Национална стратегия за насърчаване на МСП като подходът към иновациите и околната среда следва да е хоризонтален, а към предприемачеството и интернационализацията – секторен;

- ✓ Препоръчва се преразглеждане на подхода за фокусираност на иновационните инвестиции в приоритетни сектори на българската икономика, поради слабата иновационна активност и развитие на българските предприятия във всички сектори на икономиката. Приложението на секторен подход (на базата на приоритетни сектори определени на национално ниво) би бил по-успешен спрямо мерките по приоритетна ос „Конкурентоспособност и ресурсна ефективност“.

- ✓ Препоръчва се приложение на интегриран подход (фокус към икономическото развитие на двата най-бедни региони в Европа - СЗР И СЦР), съобразно спецификата на програмата и мерките, заложени в нея.

11) С цел задълбочаване на диалога и постигане на единно разбиране по представените становища и предложения от страна на бизнеса и неговите организации, неправителствения сектор, регионалните и местни власти и другите заинтересовани страни, както и по-пълно отразяване на действителните нужди на българската икономика при разработването на новата оперативна програма, МИЕ инициира провеждането на работни срещи, които се проведоха в периода 06.06.2013 г.- 14.06.2013 г.

12) Въз основа на получените становища, коментари и препоръки и проведените работни срещи е е разработена настоящата версия на ОПИК 2014-2020, която да бъде представена за обсъждане на второто заседание на Тематичната работна група (ТРГ).

РАЗВИТЕ НА КОНЦЕПЦИЯТА НА ОПИК 2014-2020	
Проект на ОПИК 2014-2020 основан на концепцията представена на първото заседание на ТРГ, публикуван на страницата на УО на ОПРКБИ.	***Проект на ОПИК 2014-2020, отразяващ получените становища, коментари и препоръки от бизнеса и неговите организации и други заинтересовани страни.***
СТРУКТУРА	
Три приоритетни оси: 1. Иновации и предприемачество 2. Конкурентоспособност и ресурсна ефективност 3. Финансови инструменти, които обхващат четири тематични цели от ОСР на ЕСИФ (технологично развитие и иновации, конкурентоспособност на МСП, нисковъглеродна икономика, околна среда и ресурсна ефективност). Водещ мотив за окрупняване на приоритетните оси е по-добро управление на програмата в резултат на възможността за по-голяма гъвкавост в рамките на отделна приоритетна ос.	**Четири индикативни приоритетни области/ приоритетни оси:** 1. Предприемачество и развитие на бизнеса 2. Иновации 3. Зелена и енергийно-ефективна икономика 4. Интернационализация и услуги за бизнеса Отправна точка при дефиниране на четири приоритетни оси е препоръката на Европейската комисия (ЕК), всяка приоритетна ос да отговоря на една основна тематична цел от общата стратегическа рамка на ЕСИФ, по-ясно разпределяне на средствата от ЕСИФ по отделните тематични цели и по-лесно отчитане на изпълнението на оперативната програма. С оглед поставяне на акцент и подчертаване на резултатите от изпълнението на индикативните дейности в отделна приоритетна ос са обособени „Интернационализация и услуги за бизнеса“.
ОСНОВЕН ПОДХОД	
На основата на предварително зададени критерии са определени **седем приоритетни сектора** за иновации и предприемачество, с акцент върху изграждането на **бизнес-инфраструктура** (технопаркове, лаборатории и др.). Предвижда се създаването на **организация за координиране на клъстерите** за всеки клъстер или група от клъстери, която да	Не се предвижда секторен подход за иновации, отчитайки ниската степен на развитие на иновационна дейност във всички сектори на българската икономика. Секторен подход се предвижда при насърчаване на развитието преприемачеството и развитие на бизнеса и интернационализация на предприятията. В рамките на съответната приоритетната ос ще се дава предимство на

насочва средствата в рамките на съответния сектор.	предприятията от идентифицираните сектори, но подкрепата няма да се ограничава само до тях.
ОСНОВНИ ИНСТРУМЕНТИ	
Основен акцент се поставя върху приложението на **финансовите инструменти,** насърчаването на изграждане на **иновациионни паркове** и **споделена иновационна инфраструктура по приоритетни клъстери** в подкрепа на бизнеса и приложението на **нови за страната модели (инструменти)** за подкрепа на бизнеса с доказана ефективност в световен мащаб, но не и в България (напр. привличане на диаспората, множество високотехнологични паркове и т.н.).	Отчитайки позицията на представителите на бизнеса и организациите на бизнеса относно изграждането на иновационни паркове и споделена иновационна инфраструктура в настоящата разработка/версия се дава преимущество на **инструменти за директна подкрепа на бизнеса** като грантови схеми за предприятията и ваучери. Предвидено е **продължаване на успешни и ефективни мерки от текущия програмен период**, които са предизвикали значителен интерес от страна на бизнеса. Инструментите за **финансов инженеринг** са елемент на всяка приоритетна ос с цел по-добро управление на риска от забавяне на изпълнението на определени процедури.

РАЗДЕЛ 2[3] СТРАТЕГИЯ ЗА ПРИНОСА НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА КЪМ СТРАТЕГИЯТА НА СЪЮЗА ЗА ИНТЕЛИГЕНТЕН, УСТОЙЧИВ И ПРИОБЩАВАЩ РАСТЕЖ – И ПОСТИГАНЕТО НА ИКОНОМИЧЕСКО, СОЦИАЛНО И ТЕРИТОРИАЛНО СБЛИЖАВАНЕ ЧЛЕН 24 (1) И ЧЛЕН 87(2) (А) НА ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ.

2.1 Стратегия за приноса на оперативната програма към стратегията на Съюза за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и постигане на икономическо, социално и териториално сближаване.

През 2010 г. лидерите на Европейския съюз приеха стратегията „Европа 2020“, в която представят новата визия на европейската икономика за следващото десетилетие. За главно предизвикателство в стратегията е изведено бързото възстановяване на европейската икономика след кризата и извеждането ѝ на траекторията на дългосрочен интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. За постигане целите и приоритетите на „Европа 2020“ на национално ранище са разработени следните основни стратегически документи: **„Националната програма за развитие: България 2020“, Националната програма за реформи и Конвергентната програма на РБ 2012-2015 г.**

За подпомагане работата по изготвянето на пакета от програмните документи за периода 2014-2020 г. Комисията представи **„Становище на службите на Комисията относно разработването на споразумение за партньорство и програми в България за периода 2014-2020 г.“.** Заедно със специфичните препоръки в Становището се посочват и **петте приоритетните области, към които Комисията би желала от България да насочи средствата от европейските фондове за следващия програмен период**, а именно:

1) Повишаване на участието в пазара на труда чрез подобряване на заетостта, социалното приобщаване и образователните политики;
2) Благоприятна за иновации бизнес среда;
3) Модерна инфраструктура за растеж и работни места;
4) Екологосъобразна икономика и икономика с ефективно използване на ресурсите;
5) Укрепване на капацитета на държавната администрация, управлението и съдебната власт.

Посочените приоритетни области съответстват на тематичните цели, изведени в **„Становище/Работен документ на службите на Комисията относно елементите на Обща стратегическа рамка 2014-2020 за ЕФРР, ЕСФ, КФ, ЕФЗСР и ЕФРМД.** С оглед постигането на по-добра координация между структурните фондове и кохезионния фонд на ЕС и концентриране на ресурсите за изпълнение на целите на Стратегия Европа „2020” и Националните програми за реформи, ЕК решава да определи 11 тематични цели и съответстващите им инвестиционни приоритети, които да бъдат подпомагани от фондовете.

В **Становището на службите на Комисията** относно разработването на Споразумение за партньорство и програми в България за периода 2014-2020 г. се поставя акцент върху **пренасочване на фокуса на разходите към научно-изследователска дейност и**

[3] Този раздел е разработен съгласно Прект на образец и насоки за съдържание на оперативна програма към месец април 2013 г.

иновации; подкрепа за малките и средните предприятия (МСП); качествено образование и обучение; насърчаване на качествена заетост и социално сближаване, осигурявайки по този начин висока производителност; интегриране на целите, свързани с изменението на климата и преминаване към ресурсно-ефективна нисковъглеродна икономика. За постигане на максимален ефект от използването на средствата от европейските фондове се подчертава необходимостта от **концентриране на средствата от ЕСИФ в приоритетни области,** вместо предоставяне на малък по обем финансов ресурс в много области. Средствата от ЕСИФ могат да се използват не само за съфинансиране, но също и за финансиране на инвестиции, които са допълващи и свързани с проекти, финансирани от ЕС, по-специално на регионално и местно ниво. Необходимо е да се търсят **полезни взаимодействия не само между петте фонда по ОСР, но също така и с другите инструменти на ЕС**, като „Еразъм за всички“, „Хоризонт 2020“ и Програмата за социална промяна и социални иновации, програмата LIFE и Механизма за свързване на Европа (CEF).

В Становището на Комисията особен акцент за изпълнението на целите на политиката на ЕС се поставя на финансовите инструменти. Препоръчва се използването на по-гъвкави и устойчиви форми за финансиране и привличане на частни инвеститори със значителни ливъридж ефекти за публичните ресурси, както и подобряване на достъпа на бенефициентите до финансиране по ОСР. Това ще допринесе за по-ефективното и устойчиво финансиране на публичните политики и ще помагне на държавите-членки да отговорят адекватно на дългосрочните предизвикателства и увеличат дългосрочното въздействие на тези политики.

Въз основа на направения социално-икономически анализ за подпомагане на цялостния процес по изготвяне на Споразумението за партньорство на Република България за периода 2014-2020 г. и в съответствие с приоритетите на Стратегия „Европа 2020”, на Националната програма за развитие: България 2020, на Националната програма за реформи и съпътстващите ги стратегически документи, Споразумението за партньорство на България се структурира около **четири стратегически приоритета за финансиране**:

1) Образование, квалификация и заетост за приобщаващ растеж;
2) Иновации и инвестиции за интелигентен растеж;
3) Свързаност и зелена икономика за устойчив растеж;
4) Добро управление и достъп до качествени обществени услуги.

Оперативна програма „Иновации и Конкурентоспособност“ е един от седемте тактически документа на национално равнище за периода 2014-2020 г., насочени към реализиране целите и приоритетите на стратегия „Европа 2020“**.** В национален аспект тя съответства на стратегически приоритет 2: „Иновации и инвестиции за интелигентен растеж“ и стратегически приоритет 3: „Свързаност и зелена икономика за устойчив растеж“ от Споразумението за партньорство. За осигуряване на необходимото съответствие и съгласуваност между ОПИК 2014-2020 и Споразумението за партньорство се използва интегриран подход, като двата документа се разработват паралелно.

Общата цел на програмата е да съдейства за постигане на динамично конкурентоспособно развитие на икономиката, базирано на иновациите. При

определянето на целта е възприето разбирането, че научните изследвания и иновациите се явяват основен фактор за постигането на икономически растеж, базиран на по-ефективното използване на ресурсите; за формиране на конкурентни предимства от по-висок ранг (т.е. на основата на специализираните фактори като знание, технологии, модерна инфраструктура, предприемачество и т.н.); за осигуряване на заетост чрез развитие на дейности, носещи висока добавена стойност. По този начин научните изследвания и иновациите гарантират постигането на интелигентен растеж, поддържането на високи равнища на заетост и доходи, спазването на строги социални и екологични стандарти.

През последното десетилетие България регистрира **положителни изменения по отношение на макроикономическата и финансовата** стабилност, външен дълг, бюджетен дефицит, темпове на икономически растеж и др. Въпреки тези положителни изменения страната продължава да се намира в твърде **неблагоприятна позиция по отношение на стандарта на живот, конкурентоспособността, използването на ресурсите, опазването на околната среда сред останалите държави-членки на ЕС**. Допълнително настъпилата в световен мащаб икономическа криза изостри тези проблеми поради факта, че водещи за генерирането на заетостта и икономическия растеж бяха секторите на ниско-квалифицираното производство, на услугите и на строителството.

България продължава да бъде най-слабо развитата държава-членка на ЕС, с брутен вътрешен продукт (БВП) на глава от населението 45 % от средния за ЕС, с най-ниска показатели по отношение на конкурентоспособност, производителност на труда, енергоемкост, ефективност, с която се използват ресурсите. През последните две десетилетия българската икономика запазва висока производствена специализацията в отрасли и дейности, изискващи използването на сравнително ниски квалификационни умения и технологии (селско стопанство, добивна промишленост, изделия от текстил и кожа, петролни продукти). Това в голяма степен определя отрасловата диверсификация на износа. Над 46% от износа са суровини и материали, докато износът на високо технологични продукти е под 3% (при средно 16% за ЕС). **На практика конкурентните предимства на българската икономика се формират на основата на ниските цени на базисните фактори – труд, природни ресурси, а не на специализираните фактори като иновации, обучение, научни изследвания и технологии и т.н.**

По данни на Евростат производителността на труда на един отработен час (Labour productivity per hour worked) нараства с над 40% през 2012 г. спрямо 2000 г., но въпреки това разликата спрямо средното равнище за ЕС-27 остава твърде значима.[4] Водещ сектор в създаваната БДС продължава да бъде секторът на услугите, следван от тези на индустрията и аграрния. Настъпилите структурни промени не съответстват в пълна степен на обективните процеси на преструктуриране към икономика на знанието, където намаляването на дела на аграрния сектор се осъществява в условията на изпреварващ растеж на сектора на услугите спрямо растежа на индустриалния сектор.[5]

Тези тенденции намират отражение и **в международната позиция на страната по конкурентоспособност и иновации.** Според последния Доклад за глобалната

[4] През 2000 г. производителността на труда на един отработен час е била 3,5 евро (при средно за ЕС-27 28 евро), а през 2012 г. – 5 евро (при средно за ЕС-27 32,2 евро.).

[5] През 2012 г. делът на аграрният сектор в БДС намалява от 11,1% през 2000 г. на 5,5% (при средно за ЕС-27 1,7%), но продължава да осигурява близо 20% от заетостта (при средно за ЕС -27 5,3%).

конкурентоспособност 2012-2013 г. България се нарежда на 62-ро място от 144 държави. Въпреки че общият индекс на конкурентоспособността на страната се повишава (от 4.16 през 2011 г. на 4.27 през 2012 г. и страната се изкачва нагоре с 12 позиции), България продължава да заема незавидна позиция спрямо останалите страни от ЕС. Според последното изследване на Европейския иновационен съюз (2013 г.) **България попада в групата на страните скромни (плахи) иноватори.** Неблагоприятна позиция се очертава и по отношение на качеството и капацитета на националната иновационна система, представена като субиндекс на Глобалния индекс за конкурентоспособност чрез 18 индикатора, разделени в две групи - „съвършенство на бизнеса" и „иновации". През 2012 г. по „съвършенство на бизнеса" страната заема 97 позиция, а по „иновации" – 92 място. Най-добри позиции страната постига при индикаторите заявки за патент, капацитет за иновации, качество на научно-изследователските институции, държавните поръчки на високо технологични продукти, качество на местните доставчици, развитие на клъстерите, широчина на веригата на стойността, а най-голямо е изоставането в областите сътрудничество между университетите и индустрията за НИРД, защита на интелектуалната собственост, приложение на маркетинга, професионално управление и желание за делегиране на права. Крайният извод, който следва от анализа на състоянието на иновационната система на страната е, че тя е в голяма степен фрагментирана и небалансирана.

Запазването на тези тенденции по посока и мащаб ще води в бъдеще до сериозно изоставане от световните социални, икономически, технологически и екологически стандарти. Като най-важни фактори в позицията на България, които възпрепятстват иновациите и производителността и по този начин затрудняват оползотворяването на възможностите за конкурентоспособност и растеж на МСП в България, са изведени прекомерната енергоемкост на производството, бюрокрацията на местно и национално равнище, ниското равнище на интернационализация на МСП, затрудненият достъп до финансиране. Като **основни причини за ниската степен на оползотворяването на иновационния потенциал** могат да се посочат ниското ниво на разходите за научни изследвания и иновации (особено в частния сектор); незадоволителното качество на научната продукция; ниска степен на координация между основните елементи в триъгълника на знанието – наука, университети, бизнес; липсата на заинтересованост от страна на научните среди да решават проблеми на индустрията; липсата на мотивация сред младите хора да се занимават с наука и научни изследвания; ниска степен на защита на интелектуалния труд; слаба координираност между политиката в областта на защитата на правата на интелектуална собственост, иновационната политика, политиката за МСП, политиката за предприемачеството, политиката за науката и технологиите; липса на сертифицирани лаборатории за стандартизация и контрол; неефективни механизми за генериране, споделяне и прилагане на иновативни технологии и знание сред МСП и т.н.

При тези условия като ключови предизвикателства пред конкурентоспособното развитие на нашата икономика се очертават създаване на благоприятна за иновации бизнес среда и повишаване ефективността на използването на ресурсите. В тази връзка за гарантирането на **успешния преход към интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж** е необходимо създаването на висококачествена система за научни изследвания и иновации; намирането на подходящи механизми за подпомагане развитието на бизнеса чрез инвестиции за повишаване на производителността на труда и намаляване на енергоемкостта и ресурсоемкостта на производството; намирането на адекватни форми за улесняване достъпа на МСП и

новосъздадени предприятия до финансови средства и по-комплексни бизнес услуги; подпомагане на частните инвестиции в научни изследвания и иновации; инфраструктура и капацитет; стимулиране на икономика с ниски емисии на въглерод, енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници.

Вземайки предвид постигнатите резултати и поуките от текущия програмен период, изискванията и ограниченията на очерталите се тенденции, съществуващите проблеми, нуждите и нагласите на целевите групи, европейската и националната стратегически рамки за следващия програмен период, нормативната база на европейско и национално равнище в **Оперативна прогарама „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020** са определени следните **четири приоритетни оси за подкрепа на дейности за постигане на динамично конукрентоспособно развитие на икономиката базирано на иновации,** оптимизация на производствените вериги и сектори с висока добавена стойност**:**

1. **Предприемачество и развитие на бизнеса;**
2. **Иновации;**
3. **Зелена и енергийно-ефективна икономика;**
4. **Интернационализация и услуги за бизнеса;**

При определянето на приоритетните оси и инвестиционните приоритети е следван подхода на **концентрация на ресурсите** с цел ефективно и ефикасно разпределяне на средствата от ЕФРР. Финансовите средства алокирани от ЕСИФ са твърде ограничени на фона на предизвикателства пред българската икономика, което налага определянето на ясни и достижими цели за постигане на чувствително въздействие върху състоянието на предприятията.

Първата приоритетна ос „Предприемачество и развитие на бизнес" е насочена към повишаване на конкурентоспособността на МСП чрез подобряване на ефективността и производителността на технологиите и управлението в предприятията и подкрепа за стартиране и развитие бизнес в приоритетни сектори на икономиката. В рамките на приоритетната ос ще се дава предимство на предприятията от идентифицираните сектори, но подкрепата няма да се ограничава само до тях.

България се намира на етап от развитието си, когато все още има значителен потенциал и необходимост да повишава ефективността на функциониране на предприятията чрез внедряване на технологични решения - нови за страната и/или за индустрията и/или за предприятието. Отчитайки този факт и позицията на бизнеса и неговите организации, програмата предвижда и през периода 2014-2020 г. да продължи процеса по технологична модернизация в МСП, стартиран през текущия програмен период. Чрез насърчаването на инвестиции в съвременни технологии и оборудване (ДМА и ДНА) се подкрепя развитието на нови продукти и услуги с висока добавена стойност и подобряване на производствените процеси. Създават се възможности за повишаване на продуктивността на предприятата и реализиране на продукцията на нови пазари като особен акцент се поставя на експорта.

Поставянето на акцент върху подкрепата за културни и творчески инсдустрии ще създаде предпоставки за развитието на дейности, които генерират висока добавена стойност в икономиката. Развитието на културните и творчески индустрии (КТИ) е сред приоритетите изведени в стратегията „Европа 2020", поради високия им

потенциал за генериране на икономически растеж, създаване на работни места и тенеденция на устойчививост в развитието[6].

Развитието на стопански връзки на основата на клъстерния подход ще доведе до повишаване конкурентоспособността и степента на интернационализация на МСП, до подпомагане формирането на устойчиви конкурентни предимства, което ще направи фирмите по-конкурентоспособни на вътрешния и на международните пазари.

Втората приоритетна ос „Иновации” е насочена към засилване на иновационния капацитет на предпритията и развитие на иновационната инфраструктурата чрез подкрепа на съществуващи и ефективни структури/организации като акцентът се поставя върху директната подкрепа за бизнеса. Изпълнението на предвидените индикативни дейности цели създаване и засилване на капацитета на българските предприятия за разработване и внедряване на иновативни продукти, услуги и бизнес модели, и инвестиции в НИРД и развитие на условия за осъществяване на иновационна дейност и развитие на сътрудничеството между бизнеса и научните среди. По този начин се насърчава засилване на интеграцията между елементите на „триъгълника на знанието” („образование-наука-бизнес”). Реализацията на инвестиционния приоритет ще даде възможност за увеличаване на добавената стойност по веригата на стойността във всички сектори на икономиката. Насърчаването на синергично сътрудничество и взаимодействие между всички участници в националната иновационна система, предприемането на синхронизирани стъпки по цялата верига – от възникването на идеята, през нейното лабораторно тестване до комерсилизацията на резултатите, дава възможност за смекчаване на последствията от пазарните провали, съпътстващи иновационния процес.

Третата приоритетна ос „Зелена и енергийно-ефективна икономика” е насочена към повишаване на енергийната и ресурсната ефективност. Намаляването на енергоемкостта и повишаването на ефективността на използването на природните ресурси са сред основните фактори за подобряване на конкурентоспособността на българската икономика. Въвеждането на екоиновации, енергоефективни и екологосъобразни производствени технологии, въвеждането на производство от ВИ в предприятията представляват мощен инструмент за решаване на определени проблеми, откриването на нови пазарни възможности, създаването и развитието на конкурентни предимства от по-висок ранг, намаляване на суровинните и енергийните разходи, намаляване на вредните емисии и т.н. Те притежават значителен потенциал за създаването на нови работни места, повишаване производителността на труда, доходите и стандарта на живот, т.е. водят до устойчивост.

В сравнение с останалите европейски страни нашата икономика е най-енергоемката и една от най-силно зависимите от внос на енергийни ресурси. Поради това повишаването на енергийната ефективност и производството на енергия от възобновяеми енергийни източници са от ключово значение за гарантиране енергийната сигурност на страната. Постигането на успех в тази област изисква системни мерки и действия по цялата верига: производство – пренос – разпределение – потребление. Значителен потенциал за оптимизиране на процесите по цялата верига съществува както по линия на изграждане на интелигентни мрежи („smart grids”) за измерване и отчитане и интелигентни разпределителни мрежи, позволяващи

[6] За периода 2008 – 2011 г., КТИ показват завидна устойчивост и запазват положителна тенденция в икономическото си развитие, като през 2011 г. формират 3,3 % от от общия БВП и осигуряват 3 % от общата заетост (6,7 млн.души) за ЕС.

едновременно гъвкавост на преноса, контрол и информираност на участниците, така и по линия на използването на високоефективно комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия (когенерации).

Въвеждането на по-ефективни и екологосъобразни технологии в МСП, насърчаване използването на ВЕИ, повишаването на енергийната ефективност води до икономия (абсолютна и относителна) на енергия и природни ресурси, което рефлектира в по-ниска себестойност и цени, а оттук се създават предпоставки за повишаване покупателната способност на потребителите. По този начин реализацията на инвестиционните приоритети ще съдейства за създаване на необходимите предпоставки за постигане на заетост, която да генеира интелигентен и устойчив растеж в икономиката.

Като елемент на всяка една от първите три приоритетни оси е предвидено приложението на **„Финансови инструменти".** Чрез инструментите за финансов инженеринг се цели облекчаване на достъпа до финансиране на предприятията за насърчаване на технологичното развитие и иновациите, повишаване на конкурентоспособността и продуктивноттта на предприятията, повишаване на енергийната и ресурсната ефективност. Затрудненият достъп до външно финансиране ограничава както възможностите за стартиране на бизнес, така и инвестициите в иновации, нови технологии и съвременни производствени мощности и разрастването на бизнеса. Ключовата роля на достъпа до заемен и дялов капитал за оборотни и инвестиционни нужди на предприятията определя акцента върху инструментите за финансов инженеринг в позицията на ЕС за новия програмен период. Основните предмиствата на финансовите инструменти са възможността за повторното използване на средствата в дългосрочен план, бързината на усвояване на средствата от крайните бенефициенти, включително редуцирана административна тежест на процедурите, потенциала за мобилизиране на допълнителни публични или частни инвестиции за преодоляване на несъвършенствата на пазара в съответствие със стратегията „Европа 2020" и приоритетите на политиката на сближаване.

Опитът от настоящия програмен период показва същественото значение на достъпа до финансиране, включително при изпълнението на проекти с безвъзмездна финансова помощ. Чрез инструментите за финансов инженеринг се цели стимулиране на инвестирането на по-голям обем частен ресурс по посочените направления. Финансовият ресурс разпределен чрез инструментите за финансов инженеринг ще подпомага горните приоритетни оси, и ще допринесе за всяка една от тематичните цели от Общата стратегическа рамка, които са в обхвата на ОПИК 2014 – 2020.

Четвъртата приоритетна ос „Интернационализация и услуги за бизнеса" е насочена към създаване и развитие на ефективни и устойчиви системи за подкрепа и експертиза в нови и/или съществуващи агенции, организации и ведомства чрез развитието на модерни и иновативни услуги, които да допринесат за повишаване на конкурентоспособността на предприятията в страната. МСП в България се характеризират с по-ниска степен на интернационализация в сравнение със средното ниво за ЕС. Достъпът на МСП до качествени информационни и консултантски услуги е от решаващо значение за развитието на бизнес средата, поради традиционно ниското ниво на управленски познания и умения във фирмите. В сравнение с другите европейски страни България значително изостава по отношение развитието на услуги за бизнеса главно на ограничения достъп, лошото разпространение и ниското качество на предлаганите услуги. В тази връзка в Становището на службите на Комисията

относно разработването на Споразумение за партньорство и програми в България за периода 2014-2020 г. е поставен акцент върху подкрепа за развитието на модерни бизнес услуги за МСП и нововъзникващи предприятия.

Изведените дейности и мерки по приоритетните оси на ОПИК 2014-2020 са в подкрепа на изпълнение на националните целите и приоритети в основните стратегическит и програмни документи на национално ниво: **Националната програма за развитие: България 2020, Национална програма за реформи 2011-2015 и Конвергентната програма2012-2015.**

Националната програма за развитие: България 2020 е основен стратегически документ, който извежда целите на политиките за развитие на България до 2020 г. и осигурява връзка между приоритети на ЕС в контекста на **Стратегията „Европа 2020**“ и националните приоритети. На основата на социално-икономически анализ и публични дискусии в процеса на разработването на документа са определени визията, целите и приоритетите за развитие на страната, както и конкретни мерки и действия за тяхното изпълнение. Националната програма за развитие: България 2020 обхваща пълния комплекс от интервенции на национално ниво в областта на социално-икономическото развитие и определя мястото на мерките за постигане на националните цели, чието реализиране е заложено в Националната програма за реформи, Конвергентната програма и всички действащи стратегически и програмни документи. В НПР БГ 2020 се задава рамката, в която ще бъдат определяни приоритетите за инвестиране на публичните средства (национални и европейски), както и мобилизирането на частно и друго финансиране.

В контекста на **визията за България към 2020 г.** - държава с конкурентоспособна икономика, осигуряваща условия за пълноценна социална, творческа и професионална реализация на личността чрез интелигентен, устойчив, приобщаващ и териториално балансиран икономически растеж са **определени три цели:**

1. Повишаване на жизнения стандарт чрез конкурентоспособно образование и обучение, създаване на условия за качествена заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване.

2. Изграждане на инфраструктурни мрежи, осигуряващи оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението.

3. Повишаване на конкурентоспособността на икономиката чрез осигуряване на благоприятна бизнес среда, насърчаване на инвестициите, прилагане на иновативни решения и повишаване на ресурсната ефективност.

За изпълнението на целите на Националната програма за развитие: България 2020 са предвидени мерки и дейности в осем приоритетни направления в рамките на детайлизирани стратегии по приоритети. Оперативна програма **„Иновации и конкурентоспособност” 2014-2020 г.** е един от инструментите за разпределяне на финансов ресурс от европейските фондове и необходимото съфинансиране от националния бюджет, чрез който ще бъде осигурено финансиране на определени мерки предвидени в НПР БГ 2020**. По линия на тази оперативна програма ще бъдат подкрепени мерки и дейности по приоритетни направления „Подкрепа на иновационните и инвестиционни дейности за повишаване на конкурентоспособността“ (приоритет 5 от НПР БГ 2020) и „Енергийна сигурност и повишаване на ресурсната ефективност на икономиката“ (приоритет 7 от НПР БГ 2020).**

Индикативните дейности по **приоритетна ос „Иновации“** са предвидени в отговор на идентифицираните нужди при разработването на НПР БГ 2020. В рамките на подприоритет „Повишаване качеството и ефективността на научните изследвания и иновациите“ са предвидени конкретни области на въздействие за засилване на интеграцията между елементите на „триъгълника на знанието“, изграждане на научна и иновационна инфраструктура, партньорство между иновативните предприятия и носителите на иновативния потенциал, финансиране на дейностите за изследвания и развитие на иновациите на предприятията, в това число и МСП.

В обхвата на **приоритетна ос „Предприемачество и развитие на бизнеса“** са заложени индикативни дейности, които са в подкрепа на инвестиционни дейности за повишаване на конкурентоспособността и продуктивността на предприятията. В рамките на НПР БГ 2020 като отделен под-приоритет е изведена подкрепа за високотехнологични производства и услуги за подобряване на материалната база, повишаване на производителността и ефективността на производството и стимулиране на заетостта във високотехнологични икономически дейности. В под-приоритет за повишаване на конкуретоспособността и жизнеспособността основно на МСП е предвидена област на въздействие за стимулиране внедряването на стандарти основно в МСП.

В обхвата на **приоритетна ос „Зелена и енергийно-ефективна икономика“** са заложени индикативни дейности, които са в подкрепа на иновационните и инвестиционни дейности за повишаване на енергийната сигурност и повишаването на ресурсната ефективност на икономиката. В рамките на отделни подприоритети на НПР БГ 2020 са предвидени области на въздействие за въвеждане на нисковъглеродни, енергийно ефективни и безотпадни технологии, оползотворяване и рециклиране на по-голямо количество отпадъци, повишаване на ефективността на потребление на енергия и насърчаване на инвестициите в технологии за производство и потребление на енергия от ВИ в предприятията, повишаване на ефективността на производство на енергия.

Чрез приложението на „Финансови инструменти“ по всяка от горните три оси се адресира едно от основните предизвикателства пред бизнеса в България, което се идентифицира и от НПР БГ 2020 като се определя област на въздействие за подобряване на достъпа до финансиране на МСП.

В обхвата на **приоритетна ос „Интернационализация и услуги за бизнеса”** са предвидени индикативни дейности, които индиректно подкрепят изпълнението на двете приоритетни направления на НПР БГ 2020, които са застъпени в ОПИК 2014-2020. Като области на въздействие по отделни подприоритети на националната програма са предвидени създаване на благоприятна иновационна и инвестиционна бизнес среда, интернационализация на иновационния процес, стимулиране на интернационализацията основно на МСП, подобряване на качеството на туристическите услуги и национален туристически маркетинг. Чрез развитието на услуги и мерки за популяризиране на енергийната ефективност и ВЕИ ще се подкрепи индиректно изпълнението на предвидените мерки за осигуряване на енергийна сигурност и повишаване на ресурсната ефективност.

Национална програма за реформи 2011-2015 г. е изготвена в изпълнение на одобрената от Европейския съвет през юни 2010 г. Стратегия „Европа 2020” и в съответствие с новия инструмент за по-добра координация на икономическите политики в рамките на Европейския съюз, т. нар. „Европейски семестър”. **Програмата е тясно свързана с Конвергентната програма на Република България (2011-2014**

г.) и директно адресира препоръките в заключенията на доклада на Европейската комисия (ЕК) за Годишния преглед на растежа. Програмата е насочена към ключовите въпроси с приоритетен характер, като изхожда от текущите нужди и предизвикателства пред малка и отворена икономика като българската, която, с цел да успее по-бързо да излезе от настоящата криза, следва изцяло да преориентира политиката си към повишаване на конкурентоспособността, така че в максимална степен да се възползва от икономическото възстановяване на своите основни търговски партньори.

Приоритетните области, допринасящи в най-голяма степен за повишаване на жизнения стандарт като крайна цел на икономическата политика, са дефинирани в Националната програма за реформи на Република България (2011-2015 г), а именно: по-добра инфраструктура, конкурентоспособна младеж, по-добра бизнес среда и по-голямо доверие в държавните институции. Тези области се допълват от целенасочени действия за подобряване на ефективността на публичните разходи в подкрепа на растежа, осигуряване на институционална и финансова подкрепа за предприятията и намаляване на безработицата сред най-уязвимите групи в обществото (младежи, нискоквалифицирани и обезкуражени лица, и възрастни хора).

Мерките в последната актуализация на програмата (2012 г. въз основа на макроикономическата рамка за 2012–2015 г. и оценките на потенциалния растеж до 2015 г.) са насочени към преодоляване на съществуващите предизвикателства пред растежа и към достигане на националните цели за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. През 2010 г. правителство на Република България приема следните **национални цели:**

Национална цел 1 - Достигане на 76% заетост сред населението на възраст 20–64 г. до 2020 г.

Национална цел 2 - Инвестиции в НИРД в размер на 1.5% от БВП

Национална цел 3 – „Климат-енергетика“ - Достигане на 16% дял на възобновяемите енергийни източници в брутното крайно потребление на енергия и повишаване на енергийната ефективност с 25% към 2020 г.”

Национална цел 4 – Дял на преждевременно напусналите образователната система от 11% до 2020 г. и дял на 30–34 годишните със завършено висше образование – 36% до 2020 г.

Национална цел 5 – „Намаляване на броя на живеещите в бедност с 260 хил. души”

В обхвата на **ОПИК 2014-2020** са включени конкретни мерки, които са пряко насочени към изпълнението на заложената национална цел за инвестиции в НИРД в размер на 1.5% от БВП към 2020 г. (НЦ 2) и достигане на 16% дял на възобновяемите енергийни източници в брутното крайно потребление на енергия и повишаване на енергийната ефективност с 25% към 2020 г. (НЦ 3).

В НПР като приоритетни направления за изпълнение на политиката за конкурентоспособност са очертани подобряване на достъпа до финансиране на МСП; подкрепата за дейности, насочени към развитие на „зелена” икономика и повишаване на ресурсната ефективност; подпомагане на предприемачеството и инфраструктурата за развитие на МСП; позициониране на българските продукти и повишаване на атрактивността за инвестиции. **За изпълнение на политиката в областта на НИРД и иновациите** се предвижда стимулиране на НИРД и иновациите в предприятията и

научно-изследователските организации и инвестиции в иновационна и развойна инфраструктура, което кореспондира с настоящата концепция на **ОПИК 2014 – 2020.**

Конвергентната програма 2012-2015 г. очертава ключовите политики и приоритети във връзка с постигането на целта за ускоряване на икономическия растеж и възстановяване на икономиката при запазване на макроикономическата и фискална стабилност. Програмата е съобразена и със стратегията „Европа 2020", Интегрираните насоки за икономическите политики и политиките по заетостта на държавите-членки, както и със заключенията на Годишния преглед на растежа. Макроикономическата и фискална стабилност са от ключово значение за развитието на предприемачеството в страната. В тази връзка изпълнението на **Конвергентната програма 2012-2015 г.** ще създаде необходимата стабилност като база за изпълнението на ОПИК 2014-2020.

Енергийната стратегия на България е основополагащ документ на националната енергийна политика и отразява политическата визия на Правителството за европейското развитие на България, съобразена с актуалната европейска рамка на енергийната политика и световните тенденции в развитието на енергийните технологии.

Енергийната стратегия е насочена към преодоляване на основните предизвикателства пред българската енергетика - високата енергийна интензивност на БВП, високата зависимост от внос на енергийни ресурси и необходимостта от екологосъобразно развитие. В стратегията са изведени пет приоритетни направления, които определят визията на правителството за развитието на енергетиката до 2020 г. - гарантиране сигурността на доставките на енергия; достигане на целите за възобновяема енергия; повишаване на енергийната ефективност; развитие на конкурентен енергиен пазар и политика, насочена към осигуряване на енергийните нужди, и защита на интересите на потребителите.

В обхвата на **ОПИК 2014-2020 г.** са включени мерки, които в най-голяма степен допринасят за постигане на националната цел за достигане на 16% дял на възобновяемите енергийни източници в брутното крайно потребление на енергия и повишаване на енергийната ефективност с 25% към 2020 г., които са под формата на две приоритетни направления в Енергийната стратегия - достигане на целите за възобновяема енергия; повишаване на енергийната ефективност. Индикативните дейности по направление **енергийна ефективност** в рамките на **приоритетна ос „Зелена и енергийно ефективна икономика" на ОПИК 2014-2020 г.** са насочени към повишаване на ефективността на потреблението на енергия в отраслите на икономиката, насърчаване на инвестициите в технологии за производство и потребление на енергия от ВИ в предприятията, повишаване на ефективността на производството (чрез когенерации) и преноса на енергия.

В ход е разработването на **Иновационна стратегия за интелигентна специализация на Република България до 2020 г. и „Национална стратегия за насърчаване развитието на малките и средните предприятия 2013-2020**" с характер на предварителни условия за ОПИК 2014 – 2020, които са от решаващо значение за успешното изпълнение на посочените в „Становище на службите на Комисията относно разработването на споразумение за партньорство и програми в България за периода 2014-2020 г." приоритети за финансиране.

Разработването и изпълнението на **Иновационната стратегия за интелигентна специализация на Република България** е съществена предпоставка за създаване на

условия за развитие на институционална среда, благоприятстваща иновациите и инвестициите в производства и услуги с висока добавена стойност, във високи технологии, както и развитието на сегмента на МСП. **Създаването на благоприятна институционална среда** е едно от приоритетните направления на НПР БГ 2020. Водещ документ при разработването на **Иновационната стратегия за интелигентна специализация на Република България** е НПР БГ 2020. Иновационната стратегия развива в дълбочина едно от приоритетните направления на НПР БГ 2020 – Подкрепа на иновационните и инвестиционни дейности за повишаване на конкурентоспособността на икономиката. Настоящата концепция на стратегията за интелигентна специализация включва **четири стратегически приоритета: управление на националната иновационна система, стимулиране на иновациите в предприятията, научни изследвания, формиране на човешки капитал**. **Иновационната стратегия се разработва паралелно с ОПИК 2014-2020**, за да се осигури необходимото съответствие и съгласуваност между двата програмни документа. В стратегията се възприема подход на секторна специализация като средство за провеждане на интелигента политика за постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. Приоритизират се икономически области с висок потенциал за растеж и експорт, с цел постигане на значим икономически ефект на национално равнище чрез използването на ограничен публичен ресурс. Един от инструментите за финансиране на Иновационната стратегия за интелигентна специализация на България до 2020 г. е ОПИК 2014 – 2020 г.

„Национална стратегия за насърчаване развитието на малките и средните предприятия 2013-2020" (Проект), наречена още „Small Business Act" представя визията на Правителството на Република България относно държавната подкрепа в областта на малките и средните предприятия (МСП) в страната, като **хармонизира политиката си в тази област с политиката на Европейския съюз**. „Национална стратегия за насърчаване развитието на малките и средните предприятия 2013-2020" цели да подобри състоянието и развитието на българските малки и средни предприятия и условията, в които те работят и се развиват. **ОПИК 2014-2020** е насочена към пет от прироритетните обасти на Националната стратегия за насърчаване на развитието на МСП – предприемачество, достъп на финансиране, умения и иновации, околна среда и интернационализация. Това са областите, в които представянето на България е най-слабо в сравнение с останалите страни-членки на ЕС-27. Заложените в настоящата концепция на стратегията количествени цели представляват своеобразен индикатор за постигнатия напредък в съответните приоритетни направления.

В **становището на службите на Комисията** относно разработването на споразумение за партньорство и програми в България за периода 2014—2020 г. се посочва **необходимостта от разглеждане на структурните и институционалните проблеми в България и нейните региони и извън националните й граници в териториален и географски контекст**, включително съгласно и стратегията на ЕС за Дунавския регион (EUSDR – ЕС-СДР), за да се постигне максимален ефект.

Стратегия на ЕС за Дунавския регион (Дунавска стратегия) поставя основен **акцент върху изграждането на по-силни синергични връзки между властите на всички нива с цел оптимизиране на въздействието на дейностите и финансирането**. Стратегията на ЕС за Дунавския регион обединява усилията на заинтересованите страни в региона, предоставяйки им средство за изграждането на регион на сигурност, благоденствие и справедливост за населението в него. В

стратегията са изведени **четири основни приоритетни направления (стълбове) - свързаност на Дунавския регион; защита на околната среда в рамките на региона; изграждане на благоденствие; и укрепване на Дунавския регион.** По ОПИК 2014-2020 са предвидени индикативни дейности за популяризиране на туризма на национално и регионално ниво, чрез които ще се спомогне за развитието на туризма в региона – елемент на приоритетна област „Изграждане на връзки в рамките на Дунавския регион – транспорт, енергетика, култура и туризъм“. Чрез подкрепата за развитие на иновационна инфраструктура и клъстери по ОПИК 2014-2020 ще се подкрепи конкурентоспособността на предприятията (чрез изследователска дейност, образование и технологии), включително изграждане на клъстери и развитие на мрежи – една от приоритетните области на Дунавската стратегия.

Таблица 1: Синтезиран преглед на обосновката за избор на тематични цели и инвестиционни приоритети.

Избрана тематична цел	Избран инвестиционен приоритет	Обосновка за избора
ТЦ 3 „Повишаване на конкурентоспособността на малките и средните предприятия ”	**<u>Инвестиционен приоритет 1.1:</u>** Предоставяне на подкрепа за повишаване на капацитета на МСП за увеличаване на техния принос към икономическия растеж и развитие на иновационните процеси.	1. През 2011 г. разходите за придобиване на ДМА във всички сектори на икономиката достигат до 24 % от БВП на България в сравнение с 46 % през 2007 г. Ограничаването на инвестициите в икономиката води до ограничаване на възможностите за постигане на икономически растеж. Експлоатацията на морално остаряло и амортизирано оборудване влошава ефективността на производството по линия на природните, енергийните и човешките ресурси, което се отразява негативно върху конкурентоспособността на предприятията. 2. България се намира на етап от развитието си, когато все още има значителен потенциал и необходимост да повишава ефективността на предприятията чрез внедряване на технологични решения - нови за страната и/или за индустрията и/или за предприятието. 3. България е с най-ниска производителност на труда. 4. В отговор на идентифицираните нужди при разработване на НПР БГ 2020 в отделни подприоритети са предвидени области на въздействие стимулиране на инвестиции във високотехнологични производства и услуги и внедряването на стандарти основно в МСП, които кореспондират с индикативните дейности по този инвестиционен приоритет. 5. Насърчаване на развитието на културни и творчески индустрии е приоритетно направление в рамките на „Европа 2020”

ТЦ 1 „Засилване на научноизследователската дейност, технологичното развитие и иновациите”	**<u>Инвестиционен приоритет 2.1:</u>** Насърчаване на инвестициите в научноизследователска и иновационна дейност и развитие на връзките между бизнеса и научните центрове и предоставяне на подкрепа за усъвършенствани производствени възможности и пилотно производство в ключови базови технологии.	1. Развитието на иновативните сектори в България изостава значително спрямо средното ниво за ЕС-27. Разходите за НИРД и иновации през 2011 г. са 0,59 % от БВП, което е белег за слабо взаимодействие между образованието, научноизследователските звена и бизнеса в страната. В тази връзка и в съответствие със стратегията „Европа 2020” и с Националната програма за развитие: България 2020, в Националната програма за реформи като национална цел е определено ниво на инвестиции в НИРД в размер на 1,5 % от БВП до 2020 г.; 2. Нисък относителен дял на високотехнологичните сектори в общия износ (3 % за 2011 г.). 3. В отговор на идентифицираните нужди при разработване на НПР БГ 2020 е изведен подприоритет „Повишаване качеството и ефективността на научните изследвания и иновациите“. По него са предвидени конкретни области на въздействие за засилване на интеграцията между елементите на „триъгълника на знанието“, изграждане на научна и иновационна инфраструктура, партньорство между иновативните предприятия и носителите на иновативния потенциал, финансиране на дейностите за изследвания и развитие на иновациите на предприятията, в това число и МСП. Индикативните дейности по приоритетна ос 1 на ОПИК са в подкрепа на гореизброените области на въздействие.
ТЦ 4 „Подкрепа за преминаването към нисковъглеродна икономика във всички сектори“	**<u>Инвестиционен приоритет 3.1:</u>** Насърчаване на	1. Въпреки дългосрочната тенденция на подобряване на енергийната ефективност на българската икономика, измерена чрез общия индекс за енергийна ефективност ODEX, през 2011 г. България заема

	енергийната ефективност и използването на енергия от ВИ в предприятията.	последно място по енергийна ефективност на ниво ЕС-27. 2. В „Становище на службите на Комисията относно разработването на споразумение за партньорство и програми в България за периода 2014—2020 г.“ прекалената енергоемкост на българското производство е един от факторите, ограничаващи производителността и конкурентоспособността на МСП в България. 3. Национална цел 3 интегрирана в НПР: „Достигане на 16% дял на възобновяемите енергийни източници в брутното крайно потребление на енергия и повишаване на енергийната ефективност с 25% към 2020 г.” 4. В отговор на идентифицираните нужди при разработване на НПР БГ 2020 е изведен подприоритет „Енергийна сигурност и повишаване на ресурсната ефективност“. По отделни подприоритети в неговия обхват са предвидени области на въздействие за повишаване на ефективността на потребление на енергия и насърчаване на инвестициите в технологии за производство и потребление на енергия от ВИ в предприятията.
ТЦ 4 „Подкрепа за преминаването към нисковъглеродна икономика във всички сектори“	**<u>Инвестиционен приоритет 3.2:</u>** Развитие и изграждане на умни разпределителни мрежи на ниско и средно напрежение.	1. Една от причините за равнището на енергийната ефективност на българската икономика е състоянието на енергийна инфраструктура, която генерира значителни загуби при преноса и разпределението на енергия. Енергийната система е изправена пред дефицити на ниво производство, пренос и разпределение, което налага конкретни мерки по всяко от направленията. Значителен потенциал за оптимизиране на управлението на електропреносната мрежа на страната съществува по линия на изграждане на интелигентни мрежи и въвеждане на интелигентно измерване/отчитане. 2. Национална цел 3 интегрирана в НПР: „Достигане на 16% дял на възобновяемите енергийни източници в брутното крайно

		потребление на енергия и повишаване на енергийната ефективност с 25% към 2020 г.” 3. В отговор на идентифицираните нужди при разработване на НПР БГ 2020 е изведен подприоритет „Повишаване на енергийната ефективност“, в чийто обхват са предвидени области на въздействие за повишаване на ефективността на преноса на енергия. 4. В „Становище на службите на Комисията относно разработването на споразумение за партньорство и програми в България за периода 2014—2020 г.“ се акцентира върху постигане на икономии на енергия в производството и местното разпределение на енергия включително чрез интелигентни мрежи и измервателни уреди.
ТЦ 6 „Опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност“	**<u>Инвестиционен приоритет 3.3:</u>** Подкрепа за преминаване към ресурсно ефективна икономика и насърчаване на зеления растеж.	1. В Иновационната стратегия за интелигентна специализация на Република България до 2020 г. се поставя акцент върху развитието на екоиновациите като един от основните двигатели за устойчив и интелигентен растеж на икономиката. 2. В „Становище на службите на Комисията относно разработването на споразумение за партньорство и програми в България за периода 2014—2020 г.“ се акцентира върху развитие на екологосъобразна и ефективно използваща ресурсите икономика. 3. В отговор на идентифицираните нужди при разработване на НПР БГ 2020 е изведен подприоритет „Повишаване на ефективността на използване на ресурсите“, в който са предвидени мерки за въвеждане на нисковъглеродни, енергийно ефективни и безотпадни технологии и оползотворяване и рециклиране на по-голямо количество отпадуци.
	<u>Инвестиционен</u>	1. Необходимост от разширяване на спектъра и повишаване на

ТЦ 3 „Повишаване на конкурентоспособността на малките и средните предприятия ”	**<u>приоритет 4.1</u>** Предоставяне на подкрепа за създаването и укрепването на капацитет за развитието на продукти и услуги.	качеството на услуги за бизнеса, предоставяни от страна на агенции, ведомства и други организации. Изоставане в предлагането на модерни и иновативни услуги за бизнеса, което затруднява развитието на предприемачество в страната. 2. В Становището на службите на Комисията относно разработването на Споразумение за партньорство и програми в България за периода 2014-2020 г. е поставен акцент върху подкрепа за развитието на модерни бизнес услуги за МСП и нововъзникващи предприятия. 3. В отговор на идентифицираните нужди при разработването на НПР БГ 2020 като области на въздействие по отделни подприоритети са предвидени създаване на благоприятна иновационна и инвестиционна бизнес среда, интернационализация на иновационния процес, стимулиране на интернационализацията основно на МСП, подобряване на качеството на туристическите услуги и национален туристически маркетинг.

2.2 * Обосновка на финансовото разпределение – ще се разработи допълнително след определяне на финансовата рамка на програмата.

При разпределението на средствата по отделните оперативни програми следва да се вземат предвид следните изисквания за концентрация:

a. 10% от ЕФРР (387 млн. евро) – преминаване към нисковъглеродна икономика (4);

b. 40% от ЕФРР (1 934 млн. евро) – насърчаване на научноизследователската дейност (1), ИКТ (2), конкурентоспособност на МСП (3) и преминаване към нисковъглеродна икономика (4);

   Правила 1 и 2 представляват общото правило 50% от ЕФРР да се инвестира в тематични цели 1, 2, 3 и 4.;

c. 5% от ЕФРР (193 млн. евро) – инвестиции за градско развитие.

   Това правило касае инвестиции с териториална насоченост, а не тематична, т. е. може инвестициите да съвпадат с тематичните цели по-горе или да са други. (Инвестиции за градски транспорт като част от ТЦ 4 изпълняват едновременно правила b и c).

d. 20% от ЕСФ (261,6 млн. евро) – социално включване и борба с бедността

РАЗДЕЛ 3.А.[7] ОПИСАНИЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ОСИ, РАЗЛИЧНИ ОТ ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ (ЧЛЕН 87 (2) (В) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ).

ПРИОРИТЕТНА ОС 1 (*title)*

„ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО И РАЗВИТИЕ НА БИЗНЕСА“

Фокусът на приоритетна ос 1 „Предприемачество и развитие на бизнеса“ е насърчаване създаването и развитието на предприятия в България чрез подкрепа за усъвършенстване на технологиите и повишаване на конкурентоспособността и продуктивността. Изпълнението на предвидените за финансиране дейности цели предоставянето на подкрепа за предприятията с цел преодоляване на изоставането им и доближаване до технологичните постижения в европейски и световен мащаб.

Според класацията на Световния икономически форум, представена в годишния Доклад за глобалната конкурентоспособност 2012-2013 г., България съществено подобрява позицията си, заемайки 62-ро място измежду 144 страни с резултат от 4,3 т. в сравнение със 74-то място (122 страни) през 2006 г. с 3,98 т. Въпреки това от страните-членки на ЕС след нас е единствено Румъния. За периода 2006 – 2012 г. въз основа на извършени анализи, съгласно критериите на Световния икономически форум (Годишни доклади за глобална конкурентоспособност, СИФ), България попада в групата на националните икономики, чиято конкурентоспособност се увеличава с повишаване на квалификацията на работната сила, развитието на пазарите и способността за прилагане на нови технологии. България се намира на етап от развитието си, когато все още има значителен потенциал и необходимост да повишава ефективността на предприятията чрез внедряване на технологични решения - нови за страната и/или за индустрията и/или за предприятието.

През 2011 г. разходите за придобиване на ДМА във всички сектори на икономиката достигат до 24 % от БВП на България в сравнение с 46 % през 2007 г. Ограничаването на инвестициите в икономиката води до ограничаване на възможностите за постигане на икономически растеж. Експлоатацията на морално остаряло и амортизирано оборудване влошава ефективността на производството по линия на природните, енергийните и човешките ресурси, което се отразява негативно върху конкурентоспособността на предприятията. Остарелият машинен парк в голяма част от българските предприятия е сред основните проблеми на бизнеса в България, което предопределя и ключовото значение на технологичната модернизация за повишаване на конкурентоспособността на българската икономика. Технологичната модернизация оказва влияние върху повишаването на конкурентоспособността на предприятията чрез по-ниски разходи за суровини, материали, горива, енергия и труд за единица продукция. В същото време създаването на нови предприятия и стимулирането на предприемачеството е от ключово значение за преструктуриране на секторите на икономиката, което е предопределящо за икономическото развитие на страната.

С цел постигане на максимален ефект от направените инвестиции в рамките на Приоритетна ос 1 ще се дава предимство на дейности за предприемачество и усъвършенстване на технологиите в приоритетни за икономиката сектори[8]

[7] Този раздел е разработен съгласно Прект на образец и насоки за съдържание на оперативна програма към месец април 2013 г.

[8] Сектори с потенциал за растеж съгласно работната версия на Стратегията за интелигентна специализация от 28.05.2015г.

(мехатроника, ИКТ, транспорт и логистика, земеделие и ХВП, здравеопазване, креативни индустрии, автомобили и компоненти, и по-традиционни сектори, като туризъм, производство на мебели, текстил и шивашка индустрия), като подкрепата няма да бъде ограничена само до тях.

ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ 1 НА ПРИОРИТЕТНА ОС 1 (*title)* (*article 87 (2) (b) (i))*

Предоставяне на подкрепа за повишаване на капацитета на МСП за увеличаване на техния принос към икономическия растеж и развитие на иновационните процеси.

3.A.1. Специфични цели, съответстващи на инвестиционния приоритет и очаквани резултати (Чл. 87 (2) (в) (i)-(ii))

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1: Повишаване на конкурентоспособността на МСП чрез подобряване на ефективността и производителността на технологиите и управлението в предприятията.

Очаквани резултати

В резултат на индикативните дейности в подкрепа на посочената специфична цел ще се постигне подобряване на материалната база на предприятията с цел повишаване на производителността и ефективността на производството, разширяване на производствените мощности и подобрение на технологиите и управлението в предприятията. По този начин ще се създадат възможности за повишаване на качеството на произвежданата продукция и навлизане на нови пазари.

3.A.2. Дейности, които ще се подпомагат в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционен приоритет)

3.A.2.1. Описание на типовете и примерните дейности за финансиране и техният очакван принос към съответните специфични цели *(включително където е подходящо идентифициране на основните целеви групи, специфични целеви територии, типове бенефициенти)*

Типове дейности за финансиране:

Предвидено е подкрепата в рамките на приоритетната ос да бъде съсредоточена, без да се ограничава, до следните индикативни групи дейности:

- консултантска и инвестиционна подкрепа за нововъзникващи и/или стартиращи предприятия в приоритетни сектори;

- обновление и усъвършенстване на технологиите с цел подобряване на производителността и повишаване на ефективността на използването на ресурсите чрез въвеждане на водещи технологични решения;;
- инвестиционна подкрепа за въвеждане на нови ИКТ-базирани услуги, производство и методи на разпространение, приложения за електронна търговия и др. в предприятията;
- подобряване на производствените процеси чрез въвеждане на международно признати стандарти;
- подкрепа за покриване на изискванията за сертифициране на качеството и получаване на международно признати сертификати чрез ваучери за сертификация;
- подкрепа за въвеждане в предприятията на интегрирани системи за управление на бизнеса (ERP) и системи за автоматизирано проектиране, инженерна дейност и производство (CAD/CAM/CAE);
- насърчаване развитието на съществуващи клъстери и подпомагане на новосъздадени такива в случай на обоснована необходимост;
- насърчаване на културни и творчески индустрии;
- ваучери за бързорастящи предприятия.

Подкрепа за нововъзникващи и/или стартиращи предприятия – мярката обединява в себе си предоставянето на подкрепа за създаване на предприятия (след съгласуване с ОП РЧР 2014-2020), което включва предоставянето на обучение по основни умения и разработване на бизнес-план и впоследствие (по линия на ОПИК 2014-2020) предоставяне на инвестиционна и консултантска подкрепа за новосъздадените вече предприятия за реализирането на конкретни бизнес идеи и инвестиционни намерения. Създаването на предприятията може да се ориентира спрямо концентрацията на работна сила и МСП в съответните административни области и/или по райони на планиране.

Обновление и усъвършенстване на технологиите с цел подобряване на производителността и повишаване на ефективността на използването на ресурсите чрез въвеждане на водещи технологични решения – включва предоставяне на подкрепа за инвестиции в съвременни технологии и оборудване (ДМА и ДНА) за развитието на нови продукти и услуги с висока добавена стойност и подобряване на производствените процеси; подкрепа за предоставяне на професионални консултантски услуги, свързани с въвеждането на нови продукти/процеси/услуги.

Инвестиционна подкрепа за въвеждане на нови ИКТ-базирани услуги, производство и методи на разпространение, въвеждане на приложения за електронна търговия в предприятията и др., които целят повишаване на добавената стойност на производството и водят до повишаване на дела на износ на предприятията. Насочена е към предприятия от производствения сектор, доставчици/дистрибутори, търговци. Мярката включва предоставяне на подкрепа за изграждане на информационна инфраструктура в предприятията (свързване в единна мрежа на всички подразделения и локации на дадена компания); инвестиции за въвеждане на нови ИКТ-базирани решения в производството/предоставянето на услуги; инвестиции в технологии и оборудване (ДМА и ДНА) за електронно предлагане и доставка на стоки

и услуги, което ще осигури по-широк набор от доставчици, ще доведе до по-ниски разходи (автоматизирана обработка на офертите и по-ефективни ценови предложения), по-добро качество на предлаганите стоки и услуги и намалени цени на доставките.

Покриване на международно признати стандарти – включва предоставяне на професионални съвети и консултации за предварителен анализ, подготовка, изграждане и внедряване на международно признати стандарти с цел подобряване на производствената инфраструктура; предоставяне на консултантски услуги, пряко свързани с постигането на съответствие на продукти с европейски/международни стандарти, добри производствени практики, услуги за сертифициране на международно признати стандарти и/или за удостоверяване на съответствието на продукти с европейски/международни стандарти и/или за удостоверяване въвеждането на добри производствени практики.

Ваучери за сертификация – насочени са към производителите или доставчиците на дадена услуга с цел отговаряне на изискванията за сертифициране на качеството и получаване на международно признати сертификати. Подкрепата ще се фокусира върху придобиването на сертификати, които изискват относително голяма инвестиция, но биха довели до сериозно повишаване на пазара на конкретната компания. За получаване на финансиране компаниите ще трябва да докажат нуждата от сертификата за увеличаване на износа им.

Подкрепа за въвеждане в предприятията на интегрирани системи за управление на бизнеса и системи за автоматизирано проектиране, инженерна дейност и производство - с прилагането на тази мярка се цели повишаване на дела на сектори, генериращи висока добавената стойност като ИКТ и високотехнологичното производство. Насърчавайки въвеждането на технологии, оборудване и ДНА, обвързани в интегрирани системи за управление на бизнеса (ERP) ще се повиши прозводителността на бизнеса. Подкрепата за въвеждане на ERP, CAD/CAM/CAE и на системи за измерване и контрол на качеството в производствените предприятия и в предприятията предлагащи инженерни услуги ще допринесе за по-виската конкурентност на произвежданите продукти и услуги.

Подкрепа за развитието на клъстери - конкретните дейности за подкрепа на клъстери ще бъдат определени въз основа на предварителен анализ и класифициране на съществуващите клъстери в отделни категории в зависимост от етапа на развитие (напр.развити, развиващи се и новосъздадени). За всяка отделна категория ще бъдат предложени конкретни мерки и индикативно разпределение на определения финансов ресурс. Например, за подкрепа на най-развитите клъстери с утвърдени позиции и достъп до международните пазари ще бъдат отделени 60 % от средствата; за по-слабо развитите клъстери и такива, които са в процес на изграждане и все още нямат достъп на международните пазари – 30% от средствата и 10% ще бъдат отделени за новосъздадени клъстерни обединения за изграждане на административното тяло и други дейности в подкрепа на първоначалния етап на развитие.

Насърчаване на културни и творчески индустрии - мярката е насочена към предприятия от следните индустрии: издателска индустрия, софтуерна индустрия, музикална индустрия, медийна индустрия, филмова индустрия, рекламна индустрия, дизайн – индустриален, мебелен, моден, графичен, медиен, уеб-дизайн и др., архитектура, вкл. дейности по вътрешно обзавеждане и ландшафт и др. Тук се включва инвестиционна подкрепа за придобиване на оборудване и техника (ДМА и ДНА), необходими за създаването/внедряването на високотехнологични и иновативни

продукти/услуги/съдържание; подкрепа за дейности за защита на правата на интелектуална собственост (закупуване на лицензии, роялти, отдаване под наем или в заем на права, други авторски и сродни на тях права) върху произвежданите и разпространяваните продукти/услуги/съдържание; подкрепа за налагането на нови продукти/услуги на външни пазари; инвестиционна подкрепа за дигитализация на създадените нови авторски продукти/услуги/съдържание; подкрепа за развитието на online платформи, мрежи и др. форми на сътрудничество и партньорство (вкл. международно) между предприятията от културтните и творчески индустрии с цел популяризиране и комерсиализация на създадените продукти/услуги.

Ваучери за бързорастящи предприятия – мярката ще бъде насочена към конкретните нужди на бързорастящи технологични предприятия (в България има около 1500 – 17000 бързорастящи МСП (без микропредприятията), които са само около 6% от МСП, но създават около 40% от добавената стойност в МСП). Ваучерите ще имат за цел да подпомогнат осъществяването на конкретно инвестиционно и/или друго намерение на тези предприятия, като по този начин се осигури по-голяма устойчивост на техния растеж.

ТИПОВЕ БЕНЕФИЦИЕНТИ

Микро, малки и средни предприятия, големи предприятия, междинни предприятия - „mid-caps“ (в зависимост от финалните разпоредби на приложимия Регламент); нововъзникващи и/или стартиращи МСП.

3.А.2.3. Планирано използване на финансови инструменти (чл. 87 (2) (в) (iii) от Общия регламент):

По тази приоритетна ос се планира прилагане на инструменти за финансов инженеринг. Въз основа на анализа на опита от настоящия програмен период, отчитайки констатациите и препоръките на бизнеса и неговите организации следва да се постави акцент върху гаранционни продукти; инструменти за предоставяне на нисколихвени кредити за оборотни и инвестиционни нужди на предприятията; микрокредитиране и фондове за начално финансиране.

Съгласно изискванията на регламентите на ЕК (Regulation of the European Parliament and of the Council, repealing Council Regulation (EC) No 1083/2006) следва да бъде извършена предварителна оценка на финансовите инструменти като предварително условие за предоставяне на подкрепа чрез инструменти за финансов инженеринг през новия програмен период. След представяне на анализ и инвестиционна стратегия за ефективното прилагане на инструментите на финансовия инженеринг на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 – 2020 г., съгласно изискванията на ЕК ще бъде конкретизиран наборът от инструменти и механизмът за тяхното изпълнение. Посочените в тази концепция инструменти се базират основно върху анализа на опита от настоящия програмен период.

РАЗДЕЛ 3.А. [9] ОПИСАНИЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ОСИ, РАЗЛИЧНИ ОТ ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ (ЧЛЕН 87 (2) (В) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ).

ПРИОРИТЕТНА ОС 2

„ИНОВАЦИИ"

Фокусът на приоритетна ос „Иновации" е засилване на иновационния капацитет в предприятията и развитие на иновационната инфраструктурата чрез подкрепа на съществуващи и ефективни структури като акцентът се поставя върху директната подкрепа за бизнеса.

Световната практика доказва, че иновациите имат ключово значение за развитието на конкурентоспособна икономика. Към настоящия момент България изостава сериозно по отношение на общите инвестиции в иновации и научно-изследователска и развойна дейност (НИРД) в сравнение с водещите световни икономики и другите държави-членки на ЕС. Страната отделя едва 0,6% разходи от БВП през периода 2010 – 2012 г.за подобен вид дейности

В частния сектор по-голяма част от предприятията, особено МСП, не разполагат със собствени технологии и възможности за разработване на иновации с решаващо значение за отделни отрасли или група отрасли. Същевременно, предприятията срещат редица затруднения, свързани с липсата на персонал с подходяща квалификация, достъпа до финансиране: липса на кредитна история, на опит в работата с финансови институции, високи изисквания за обезпечения и неясна дългосрочна визия за развитието на бизнеса. Ниското ниво на разходите за научни изследвания и иновации в тези предприятия, както и на данъчни стимули за инвестиции, слабата връзка между научните изследвания и нуждите на производствения сектор, са основните причини за незадоволителнитерезултати в областта на иновациите.

Отчитайки сравнително малкия брой иновативни предприятия и общо слабата иновационна активност във всички сектори на икономиката, се предвижда хоризонтален подход при подкрепата за разработване и внедряване на иновации. Чрез насърчаване на стартиращи иновативни предприятия, добре работещи иновативни фирми да разработват и внедряват иновативни продукти, процеси и бизнес модели, вкл. маркетингови инструменти, мерки за засилване на интеграцията между елементите на „триългълника на знанието" (образование-наука-бизнес), мерки за стимулиране кооперирането на предприятията с цел по-високи икономически резултати, ще се създадат условия за конкурентоспособна икономика, базирана на знанието и иновациите, оптимизацията на производствените вериги и секторите с висока добавена стойност.

ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ 1 НА ПРИОРИТЕТНА ОС 2 (*title)* (*article 87 (2) (b) (i))*

Насърчаване на инвестициите в научноизследователска и иновационна дейност и развитие на връзките между бизнеса и научните центрове и предоставяне на подкрепа

[9] Този раздел е разработен съгласно Прект на образец и насоки за съдържание на оперативна програма към месец април 2013 г.

за усъвършенствани производствени възможности и пилотно производство в ключови базови технологии.

3.A.1. Специфични цели, съответстващи на инвестиционния приоритет и очаквани резултати (Чл. 87 (2) (в) (i)-(ii)).

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1: Създаване и засилване на капацитета на българските предприятия за разработване и внедряване на иновативни продукти, процеси и бизнес модели, и инвестиции в научно-изследователска дейност и иновации..

Очаквани резултати

В резултат на индикативните дейности в подкрепа на посочената специфична цел ще се постигне засилване на иновационната активност (ускоряване на иновационния процес) и внедряването на иновативни продукти и услуги в предприятията.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2: Създаване на условия за осъществяване на иновационна дейност и развитие на сътрудничеството между бизнеса и научните среди.

Очаквани резултати

В резултат на индикативните дейности в подкрепа на посочената специфична цел ще се постигне засилване на интеграцията между елементите на „триъгълника на знанието“ (образование-наука-бизнес), кооперирането между иновативните фирми, вкл. между фирмите и неправителствените организации (браншови, консултантски организации) и ще се създаде необходимата иновационна инфраструктура за развитие на иновационна дейност от предприятията.

3.A.2. Дейности, които ще се подпомагат в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционен приоритет)

3.A.2.1. Описание на типовете и примерните дейности за финансиране и техният очакван принос към съответните специфични цели *(включително където е подходящо идентифициране на основните целеви групи, специфични целеви територии, типове бенефициенти)*

Типове дейности за финансиране

- подкрепа за иновативни предприятия за разработване и внедряване на нови продукти, процеси и бизнес модели;
- насърчаване на инвестициите в НИРД, включително в партньорство с научноизселдователски организации и други предприятия;
- подкрепа за иновативни стартиращи предприятия;
- подкрепа за социални иновации;
- подкрепа за развитие на партньорства между бизнеса и научните среди, стимулиране създаването и развитието на мрежи, иновативни платформи, международно бизнес сътрудничество и инициативи за изследвания и иновации;

- предоставяне на иновационни ваучери за насърчаване на сътрудничеството между бизнеса и научните среди, за маркетингови и организационни иновации;
- подкрепа за развитие на инфраструктура за иновации и изследвания:
  - *развитие на тематично фокусирани сертифициращи и измервателни лаборатории;*
  - *лаборатории за изпитвания и доказване на концепции на опитни образци и полезни модели;*
  - *технологични центрове, специализирани по сектори;*
  - *подкрепа за развитие и надграждане на пилотния проект за технологичен парк „София Техпарк“;*

Подкрепа за иновативни предприятия – ще се подкрепя извършването на научни изследвания в предприятията, договори за изследвания, включително проучвания на реализируемостта, индустриални изследвания и експериментални разработки, консултации, инвестиции в материални и нематериални активи, обучение на ръководството и/или персонала, необходим за внедряването на продукта или процеса на иновация в производството и управленските практики на предприятията – бенефициенти

Социални иновации – подкрепа за създаването, развитието и приложението на технологии за подобряване качеството на живот и повишаване ефективността на работа.

Иновационни ваучери за насърчаване на сътрудничеството между бизнеса и научните среди, и съответно, за използване на резултатите от научни изследвания – включва подкрепа за услуги за дизайн, разработка на продукти, трансфер на технологии, насочен към страната, управление на иновациите, инженеринг на бизнес процесите, пазарни проучвания, правата на интелектуална собственост, тестване, сертификация. Схемите за ваучери се характеризират с улеснен процес на кандидатстване и отчитане в сравнение с традиционните схеми за безвъзмездно финансиране.

Подкрепа за развитието на иновационна инфраструктура: създаване и развитие на тематично фокусирани сертифициращи лаборатории, лаборатории за доказване на концепции, изпитателни лаборатории, технологични центрове и друга споделена инфраструктура в подкрепа на иновационната дейност на предприятията. Структурите следва да споделят основен набор от процеси и оборудване, отразявайки спецификата на определените сектори/група фирми, за които са предназначени, да разполагат с набор от специалисти, вкл. инженерни кадри, за предоставяне на технологична помощ на предприятията. В зависимост от конкретната ситуация и идентифицираните нужди на бизнеса се предвижда изграждане на нови структури и/или модернизирането на вече функциониращи, в случаите когато съществува добра база.

ТИПОВЕ БЕНЕФИЦИЕНТИ

Микро, малки, средни и големи предприятия, междинни предприятия – “mid-caps” (в зависимост от финалните разпоредби на приложимия Регламент), „София Техпарк“;

3.A.2.3. Планирано използване на финансови инструменти (чл. 87 (2) (в) (iii) от Общия регламент):

По тази приоритетна ос се планира прилагане на инструменти за финансов инженеринг. Въз основа на анализа на опита от настоящия програмен период, отчитайки констатациите и препоръките на бизнеса и неговите организации, следва да се постави акцент върху гаранционни продукти; инструменти за предоставяне на нисколихвени кредити за оборотни и инвестиционни нужди на предприятията; микрокредитиране и фондове за начално финансиране.

Съгласно изискванията на регламентите на ЕК (Regulation of the European Parliament and of the Council, repealing Council Regulation (EC) No 1083/2006) следва да бъде извършена предварителна оценка на финансовите инструменти като предварително условие за предоставяне на подкрепа чрез инструменти за финансов инженеринг през новия програмен период. След представяне на анализ и инвестиционна стратегия за ефективното прилагане на инструментите на финансовия инженеринг на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 – 2020 г., съгласно изискванията на ЕК ще бъде конкретизиран наборът от инструменти и механизма за тяхното изпълнение. Посочените в тази концепция на ОП ИК 2014-2020 инструменти се базират основно върху анализа на опита от настоящия програмен период.

РАЗДЕЛ 3.А.[10] ОПИСАНИЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ОСИ, РАЗЛИЧНИ ОТ ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ (ЧЛЕН 87 (2) (В) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ).

ПРИОРИТЕТНА ОС 3 (*title)*

„ЗЕЛЕНА И ЕНЕРГИЙНО-ЕФЕКТИВНА ИКОНОМИКА”

Фокусът на приоритетна ос 3 „Зелена и енергийно-ефективна икономика“ е повишаване на енергийната и ресурсната ефективност на предприятията чрез въвеждане на ниско-въглеродни технологии, екоиновации и мерки в подкрепа на повишаване на енергийната ефективност в предприятията, ефективността в производството и преноса на енергия.

Енергийната интензивност на българската икономика оказва съществено негативно влияние върху нейната конкурентоспособност. Въпреки дългосрочната тенденция на подобряване на енергийната ефективност на българската икономика, измерена чрез общия индекс за енергийна ефективност ODEX, през 2011 г. България заема последно място по енергийна ефективност на ниво ЕС-27. Ниската енергийна ефективност е резултат от: остарялата енергийна инфраструктура, която генерира значителни загуби при преноса и разпределението на енергия; остарялата техника и технологии на българските предприятия; липсата на професионален капацитет и заинтересованост от страна на предприятията за приложение на иновационни/зелени технологии; ограничен достъп до финансиране за обновяване/модернизация на машинния парк на българските предприятия (липса на собствени ресурси; невъзможност за привличане на външни ресурси – различни форми на кредитиране);. Повишаването на енергийната ефективност на българската икономика е функция от въвеждането на съвременно високотехнологично оборудване и експлоатацията на енергоспестяващи технологии – резултат от развитието на НИРД и приложението на иновациите на различните етапи от производствения процес.

Енергийното спестяване е мярката с най-висока степен на готовност за прилагане и сигурен път за постигане на целта за 20-процентно намаляване на емисиите на парникови газове до 2020 г. В допълнение, това е мярката с най-бързия и най-ефективния начин за подобряване на качеството на въздуха, особено в гъсто населените райони

Значителен потенциал за оптимизиране управлението на електропреносната мрежа на страната съществува по линия на изграждане на интелигентни мрежи и въвеждане на интелигентно измерване/отчитане. SMART GRIDS или „интелигентни разпределителни мрежи” обозначава новото поколение електроразпределителни мрежи, позволяващи едновременно гъвкавост на преноса, контрол и информираност за участниците. Чрез изграждането на интелигентни разпределителни мрежи ще се постигне намаляване на загубите при преноса и разпределението на енергия.

ЕС поставя акцент върху развитието и внедряването на екоиновациите като основен фактор за постигане на интелигентен и устойчив растеж.

Екоиновациите не се ограничават до определен индустриален сектор. Те не трябва да се разглеждат единствено като инструмент за решаване на определени проблеми, но и като двигател за развитието на икономиката в даден регион и

[10] Този раздел е разработен съгласно Прект на образец и насоки за съдържание на оперативна програма към месец април 2013 г.

засилване конкурентоспособността на индустрията. Въвеждането на екоиновации създава нови пазарни възможности, които осигуряват нови работни места и засилват ролята на МСП чрез осигуряване на конкурентни предимства. Екоиновациите могат да доведат до промяна на поведението и начина на живот на гражданите, до подобряване качеството на живот и здравето. Екоиновациите, технологични или нетехнологични, водят до намаляване на суровините и енергийните разходи на фирмите във всички сектори, т.е. водят до устойчивост.

Въвеждането на екоиновации и екотехнологии, изграждането и модернизацията на екологичната инфраструктура, насърчаването на екологосъобразни икономически дейности и създаването на пазари на екологична продукция допринася за рационално използване на ресурси и енергия и за повишаване на производителността на икономическите отрасли. По този начин се създава предпоставка за завоюването на нови пазарни позиции в рамките на вътрешния, Единния европейски пазар и световните пазари.

3.A.0. Където е приложимо, обосновка за избора на приоритетни оси, покриващи повече от една категория региони или повече от една тематична цел [или повече от един фонд] (Член 87 (1) Общ Регламент).

Приоритетна ос 3 „Зелена и енергийно-ефективна икономика“ е насочена към подкрепа за преминаването към нисковъглеродна икономика във всички сектори (Тематична цел 4 от общата стратегическа рамка за периода 2014-2020 за ЕСИФ) и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност (Тематична цел 6 от общата стратегическа рамка за периода 2014-2020 за ЕСИФ). Комплексният характер на въздействие на предвидените мерки в подкрепа на внедряване на нисковъглеродни технологии, екоиновации, както и подкрепата за повишаване на енергийната ефективност по линия на производство-пренос-потребление на енергия определя адресирането на две тематични цели по тази приоритетна ос.

ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ 1 НА ПРИОРИТЕТНА ОС 3 (*title)* (*article 87 (2) (b) (i))*

Насърчаване на енергийната ефективност и използването на енергия от ВИ в предприятията

3.A.1. Специфични цели, съответстващи на инвестиционния приоритет и очаквани резултати (Чл. 87 (2) (в) (i)-(ii)).

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Въвеждане на ниско-въглеродни технологии в предприятията и подобряване на енергийната ефективност.

Очаквани резултати

В резултат на изпълнение на предвидените дейности в рамките на този инвестиционен приоритет ще се постигне понижаване на първичната и крайната енергийна интензивност, както на ниво отделни предприятия, така и за цялата икономика. От друга страна отпимизирането на разходите за енергия ще повиши производителността на предприятията.

3.A.2. Дейности, които ще се подпомагат в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционен приоритет).

3.A.2.1. Описание на типовете и примерните дейности за финансиране и техният очакван принос към съответните специфични цели *(включително където е подходящо идентифициране на основните целеви групи, специфични целеви територии, типове бенефициенти***).**

Типове дейности за финансиране

Подкрепа за повишаване на енергийната ефективност в предприятията – включва изготвяне на обследване за енергийна ефективност, предпроектни проучвания, технически спецификации; внедряване на технологии, които водят до подобряване на енергийната ефективност на производството, включително производството и местното разпределение на енергия; модернизация на мрежи; СМР водещи до подобряване на енергийните характеристики на сградния фонд на предприятията; внедряване на системи за производство на енергия от възобновяеми източници; въвеждане на системи за енергиен мениджмънт.

При дефинирането на параметрите на схемата за МСП ще се търси надграждане над опита от настоящия програмен период, в т.ч. изнасяне на техническата оценка на проектните предложения и верификацията на дейностите към специализирана организация.

ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ 2 НА ПРИОРИТЕТНА ОС 3 (*title)* (*article 87 (2) (b) (i))*

Развитие и изграждане на умни разпределителни мрежи на ниско и средно напрежение

3.A.1. Специфични цели, съответстващи на инвестиционния приоритет и очаквани резултати (Чл. 87 (2) (в) (i)-(ii))

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Оптимизиране на управлението на електропреносната мрежа на страната чрез подкрепа за развитие на интелигентни мрежи и въвеждане на интелигентно измерване/отчитане.

Очаквани резултати – ще се разработи допълнително след конкретизиране и финализиране на дейностите по този инвестиционен приоритет.

3.A.2. Дейности, които ще се подпомагат в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционен приоритет).

3.A.2.1. Описание на типовете и примерните дейности за финансиране и техният очакван принос към съответните специфични цели *(включително където е подходящо идентифициране на основните целеви групи, специфични целеви територии, типове бенефициенти)***.**

Типове дейности за финансиране

- предпроектни проучвания, анализи и оценки за развитие на системи за съхранение на енергия и умни мрежи за ефективно електроснабдяване;
- инвестиции в трансформатори и батерии, измервателни прибори и софтуерни продукти;

ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ 3 НА ПРИОРИТЕТНА ОС 3 (*title)* (*article 87 (2) (b) (i))*

Подкрепа за преход към ресурсно ефективна и зелена икономика (supporting industrial transition towards a resource-efficient economy and promoting green growth)

3.A.1. Специфични цели, съответстващи на инвестиционния приоритет и очаквани резултати (Чл. 87 (2) (в) (i)-(ii))

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ: Увеличаване на дела на МСП с мерки за оптимизиране на производствените процеси и ефективно използване на ресурсите

Очаквани резултати

В резултат на индикативните дейности по този инвестиционен приоритет ще се постигне намаление на количеството на депонираните необработени отпадъци, увеличаването на количеството рециклирани отпадъци, намаление на емисиите на парникови газове.

3.A.2. Дейности, които ще се подпомагат в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционен приоритет)

3.A.2.1. Описание на типовете и примерните дейности за финансиране и техният очакван принос към съответните специфични цели *(включително където е подходящо идентифициране на основните целеви групи, специфични целеви територии, типове бенефициенти)***)**

Типове дейности за финансиране

- внедряване на високотехнологични решения за оптимизиране на производствените процеси и намаляване използването на суровини;
- внедряване на съвременни технологии за влагане на отпадъците като суровина в ново производство и/или други алтернативни приложения;
- внедряване на съвременни безотпадни технологии;

- внедряване на иновационни производствени материали и повишаване използването на рециклируеми материали;
- внедряване на технологии за производство на „зелени продукти“;
- консултантски услуги за идентифициране на мерки за подобряване на ресурсната ефективност и устойчиво използване на суровините.

ТИПОВЕ БЕНЕФИЦИЕНТИ

Микро, малки и средни предприятия, големи предприятия, междинни предприятия - „mid-caps“ (в зависимост от финалните разпоредби на приложимия Регламент).

3.A.2.3. Планирано използване на финансови инструменти (чл. 87 (2) (в) (iii) от Общия регламент):

По тази приоритетна ос се планира приложение на инструменти за финансов инженеринг. Въз основа на анализа на опита от настоящия програмен период, отчитайки констатациите и препоръките на бизнеса и неговите организации следва да се постави акцент върху гаранционни продукти; инструменти за предоставяне на нисколихвени кредити за оборотни и инвестиционни нужди на предприятията; микрокредитиране и фондове за начално финансиране.

Съгласно изискванията на регламентите на ЕК (Regulation of the European Parliament and of the Council, repealing Council Regulation (EC) No 1083/2006) следва да бъде извършена предварителна оценка на финансовите инструменти като предварително условие за предоставяне на подкрепа чрез инструменти за финансов инженеринг през новия програмен период. След представяне на анализ и инвестиционна стратегия за ефективното прилагане на инструментите на финансовия инженеринг на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 – 2020 г., съгласно изискванията на ЕК ще бъде конкретизиран наборът от инструменти и механизма за тяхното изпълнение. Посочените в тази концепция на ОП ИК 2014-2020 инструменти се базират основно върху анализа на опита от настоящия програмен период.

РАЗДЕЛ 3.А.[11] ОПИСАНИЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ОСИ, РАЗЛИЧНИ ОТ ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ (ЧЛЕН 87 (2) (В) ОТ ОБЩИЯ РЕГЛАМЕНТ).

ПРИОРИТЕТНА ОС 4 (*title)*

„ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЯ И УСЛУГИ ЗА БИЗНЕСА"

Фокусът на приоритетна ос 4 „Интернационализация и услуги за бизнеса" е създаване и развитие на ефективни и устойчиви системи за подкрепа и експертиза в нови и/или съществуващи агенции, организации и ведомства чрез развитието на модерни и иновативни услуги, които да допринесат за повишаване на конкурентоспособността на предприятията в страната.

Недостатъчното финансиране за обновяване и развитие на предоставяните услуги на бизнеса от съществуващите агенции, ведомства и други структури/организации води до изоставане на развитието в тази област и невъзможност за осигуряване на адектвани на нуждите на бизнеса модерни и качествени услуги. Сред основните проблеми на организациите, които са свързани с предоставянето на услуги за подкрепа на бизнеса и бизнес-средата са недостигът на финансови средства от делегираните им бюджети за внедряване на иновативни технически решения и методи, разпространение на най-добрите световни практики до науката, индустрията, обществото, разширяване на обхвата на предоставяните услуги, развитие на сертификационни схеми, системи за стандартизация, патентоване и управление на интелектуалната собственост.

Насърчаването на развитието на системи за подкрепа на бизнеса като един от елементите на бизнес средата дава възможност за осигуряване на по-добра информираност на бизнеса за вземане на обосновани и аргументирани решения и подобряване на достъпа на предприятията до национални и международни пазари.

Достъпът на МСП до качествени информационни и консултантски услуги е от решаващо значение за развитието на бизнес средат поради традиционно ниското ниво на управленски познания и умения във фирмите. България значително изостава по отношение развитието на услуги за бизнеса, в сравнение с другите европейски страни, главно поради ограничения достъп, лошото разпространение и ниското качество на предлаганите услуги. В тази връзка, в становището на службите на Комисията относно разработването на споразумение за партньорство и програми в България за периода 2014—2020 г. е поставен акцент върху подкрепа за развитието на модерни бизнес услуги за МСП и нововъзникващи предприятия.

ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРИОРИТЕТ 1 НА ПРИОРИТЕТНА ОС 4 (*title)* (*article 87 (2) (b) (i))*

Предоставяне на подкрепа за създаването и укрепването на капацитет за развитието на продукти и услуги

[11] Този раздел е разработен съгласно Прект на образец и насоки за съдържание на оперативна програма към месец април 2013 г.

3.A.1. Специфични цели, съответстващи на инвестиционния приоритет и очаквани резултати (Чл. 87 (2) (в) (i)-(ii))

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1: Създаване и развитие на ефективни и устойчиви системи за подкрепа и експертиза в нови и/или съществуващи агенции, организации и ведомства чрез развитието на модерни и иновативни услуги, които да допринесат за повишаване на конкурентоспособността на предприятията в страната.

Очаквани резултати

С дейностите в подкрепа изпълнението на посочената специфична цел следва да се постигне разширяване на спектъра и повишаване качеството на предоставяните услуги от агенции, организации и други ведомства в полза на предприятията в страната, засилване на интернационализацията (подобряване достъпа на предприятията до международните пазари) на предприятията и увеличаване на обема привлечени ПЧИ в страната, в т.ч. включването на български компании в световните вериги за доставяне на стойност.

3.A.2. Дейности, които ще се подпомагат в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционен приоритет)

3.A.2.1. Описание на типовете и примерните дейности за финансиране и техният очакван принос към съответните специфични цели *(включително където е подходящо идентифициране на основните целеви групи, специфични целеви територии, типове бенефициенти)*

Типове дейности за финансиране

Предвидено е подкрепата в рамките на приоритетната ос да бъде съсредоточена, без да се ограничава до следните индикативни дейности:

- предоставяне на услуги за подкрепа на бизнеса и интернационализация;
- услуги и мерки за популяризиране на енергийната ефективност и ВЕИ;
- популяризиране и маркетинг на туризма;
- хоризонтални мерки.

Предоставяне на услуги за подкрепа на бизнеса и интернационализация – програми за интернационализация на предприятията, подкрепа за национални изложения на предприятия с цел популяризиране на българското производство и достъп до нови пазари, консултантски услуги и подготовка за стартиращи предприятия; услуги, свързани с намирането на експортни решения за износители, вкл. начинаещи (ИАНМСП); програми за национално и международно популяризиране и маркетинг за индустриални инвестиции, реклама и маркетинг на инвестиционни локации (БАИ); програми за подкрепа за привличане на чуждестранни инвеститори (БАИ); разработване на схеми за сертификация на процеси/продукти/услуги на българските МСП, насърчаване и подпомагане прилагането на стандарти от българските предприятия (БИС); предоставяне на нови и подобрени услуги в областта на системите за стандартизация, подкрепа за

поддържане на компетентността на лабораториите чрез акредитация и партньорски оценки, програми за разпространение на знанията за представители на бизнеса, подкрепа за развитие на иновативни услуги за бизнеса (като въвеждане на съвременни информационни и комуникационни технологии, пилотно интернет-базирано калибриране на средства за измерване в областта на електричните или др. приложими измервания, създаване и оборудване на специализирани лаборатории за изпитване, проверка, валидиране на измервателни софтуери, проектиране и разработване на електронни страници с информация за контрол на средства за измерване на нехармонизираната област във връзка с прилагането на принципа за взаимно признаване на резултатите от контрол (БИМ), развитие на нови услуги за бизнеса, подкрепа за развитие на мобилността на звената за извършване на контрол (ДАМТН), разширяване обхвата на е-услугите предоставяни от Патентно ведомство на бизнеса; услуги за клъстериране, развитие на мрежи, технологичен трансфер, развитие на иновативния капацитет и други.

Услуги и мерки за популяризиране на енергийната ефективност и ВЕИ - услуги и мерки, свързани с изготвянето и прилагането на методики за оценка и въвеждането на финансови и други механизми в областта на енергийната ефективност и ВЕИ, както и популяризирането им (АУЕР);

Популяризиране и маркетинг на туризма - туристически информационни услуги, статистически проучвания и анализи, популяризиране и маркетинг на туризма (събития, инициативи, кампании) на национално и регионално ниво (Държавна агенция по туризъм);

Хоризонтални мерки – участие в европейски и международни мрежи, проекти и програми на териториален или тематичен принцип съобразно обхвата на ОПИК 2014-2020; развитие на системи за наблюдение и оценка на изпълняваните политики и др.

В процеса на програмиране следва да бъде осигурена координация между ЕСИФ и други национални и европейски инструменти за финансиране и ЕИБ. В рамките на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 е необходимо да бъде осигурено допълване и координация с мерките предвидени по програмата „Хоризонт 2020“ и Програмата за конкурентоспособност на предприятията и малките и средни предприятия (COSME).

Като една от програмите на ЕСИФ, ОПИК 2014-2020 трябва да съдейства за изпълнение на Дунавската стратегия, тъй като по стратегията не се предвижда конкретен финансов ресурс. Постигането на нейните цели и приоритети, ще се реализира посредстом изпълнението на конкретни проекти по програмите, финасирани с ЕСИФ. Предвижда се също България да кандидатства за финансиране от Механизма за свързаност на Европа с проекти, попадащи в обхвата на Дунавската стратегия, както и да използва програмите за Европейско териториално сътрудничество.

Разписването на конкретни индикативни дейност ще бъде възможно след като има по-голяма яснота по програмния процес, в който водещо ведомство по Дунавската стратегия е МРРБ, а по „Хоризонт 2020“ – МОН.

<u>ТИПОВЕ БЕНЕФИЦИЕНТИ</u>

Агенции и други организации и ведомства, които са свързани с предоставянето на услуги за подкрепа на бизнеса и бизнес-средата и други.

Като възможни бенефициенти на този етап са идентифицирани ИАНМСП, БАИ, БИС, БИМ, ДАМТН, ДАТ, Патентно ведомство и АУЕР